

Misa večere Gospodnje
Konkatedrala sv. Petra i Pavla
Osijek, 1. travnja 2021.

Kako nas večeras u ovom sabiranju sve obuzima posebno, sveto i svečano, raspoloženje! Iako u se u svakoj misi sjećamo Isusove posljednje večere, na Veliki četvrtak taj je spomen-čin povezan s časom i danom ustanove euharistije i svećeništva. "Ovo činite meni na spomen!"

Draga braćo svećenici, poštovane časne sestre, draga braćo i sestre!

Ovim misom večere Gospodnje započinje i Vazmeno trodnevlje, a liturgija vazmenoga trodnevlja je jedno jedinstveno slavlje u kojemu ova misa večere Gospodnje, sutrašnja liturgija Velikoga petka i Uskrsno bdijenje čine jednu cjelinu. I ta cjelina je središte i kulminacija cjelokupne liturgije Crkve. To se očituje već na taj način što smo sada učinili znak križa „U ime Oca i Sina i Duha Svetoga“, i to jedinstveno slavlje nastavit ćemo sutra liturgijom Velikoga petka u tišini, i završiti u tišini, i prekosutra ćemo uskrsno bdijenje opet započeti u tišini i tek ćemo na kraju uskrsnoga bdijenja primiti blagoslov te primiti poslanje: »Idite u miru!« - I tek tada ćemo završiti tu jedinstvenu liturgiju Vazmenoga trodnevlja koju započinjemo večeras.

Saberimo se, oraspoločimo. Sjetimo se da je ove večeri Isus bio izdan - i to od jednoga od svojih sustolnika. Izdao ga je jedan iz najužeg kruga, od dvanaestorice apostola, koji je te večeri bio s Isusom za stolom i s njim blagovao. A izdao ga je radi novca, radi 30 srebrnika. Raskrstimo s Judom u sebi, odrecimo se svoje navezanosti na materijalno, odrecimo se svoje sebičnosti i grijeha i recimo Isusu da ga volimo, ali i da ga molimo da nas ne napusti u našoj slabosti i grijehu, te da nas obdari sposobnošću našeg kajanja i svoga praštanja.

Draga braćo svećenici, poštovane časne sestre,
dragi župljani, draga braćo i sestre!

Posljednju Isusovu Pashalnu večeru s apostolima prije njegova „odlaska Ocu“ obilježio je niz simboličkih gesti, koje odražavaju Isusovo božansko veličanstvo i njegovu veliku ljubav te naklonost prema nama ljudima.

Pasha je najveći židovski blagdan, proglašen u znak sjećanja na oslobođenje židovskoga naroda od egipatskoga ropstva. Sama riječ znači „prolaz“ i podsjeća nas kako je anđeo osvete u noći izlaska Izabranoga naroda iz Egipatskoga ropstva prolazio pokraj kuća i ubijao egipatske prvorođence. Izraelci su ranije toga dana do vratke svojih kuća premazali krvlju žrtvenog janjeta i time dali do znanja da su židovska obitelji te je anđeo osvete prolazio dalje. Zato je Pasha bila blagdan izbavljenja od anđela smrti i znak odlaska te oslobođenja od egipatskog ropstva.

Čuli smo u današnjem prvom čitanju: „Taj dan (Pasha) neka vam bude spomendan. Slavite ga kao blagdan u čast Jahvi. Svetkujte ga po trajnoj uredbi od koljena do koljena“ (Izl 12,14). Svi su Židovi bili obvezni slaviti ovaj blagdan kako bi se zadržalo živo sjećanje na rađanje Božjega naroda Izlaskom iz Egipatskoga ropstva.

Za organiziranje slavlja Pashe Isus je zadužio svoje izabrane učenike: Petra i Ivana. Njih dvojica brižno vrše pripreme. Odnijeli su janje u hram i prinijeli ga kao žrtvu. Nakon toga vraćaju se u kuću u kojoj će biti večera kako bi ispekli janje. Pripremaju i vodu za pranje (usp. Iv 13,5), „gorko zelje“ (koje simbolizira gorčinu ropstva), „beskvasan kruh“ (u spomen na one koji su morali prekinuti pripravu kruha zbog iznenadnog bijega iz Egipta), vino i sve ostalo što je bilo potrebno za večeru. Uložili su izniman trud kako bi sve bilo najbolje. Njihove pripreme podsjećaju nas svećenike i vas vjernike kakva bi trebala biti i naša priprava na svako slavlje euharistije.

Posljednja večera započela je zalaskom sunca. Isus recitira psalme sabranim i jasnim glasom. Sveti Luka je prenio koliko je Isus žarko želio biti na toj večeri sa svojim učenicima: „Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke“ (Lk 22,15). Uslijedile su potom scene koje su nam opisali

evanđelisti: raspravljanje među apostolima o vodećem među njima i veličanstveni primjer Isusove ljubavi, poniznosti i služenja kojega on pokazuje preuzevši na sebe zadatak namijenjen najnižem slugi: »oprao im je noge«. Isus je preplavljen ljubavlju i nježnošću prema svojim učenicima. Nježno im govori: „Dječice...“. Toj je večeri Isus želio dati posebno obilježje, obogatiti sjećanje na tu večeru ispunjavajući je dirljivim riječima i osjećajima, potpuno novim djelima i shvaćanjima o kojima zajednica njegovih učenika nikad neće prestati razmišljati, nego će geste i riječi s te večere biti u njezinoj memoriji kroz čitavu povijest. To je bila, moglo bi se reći, oporučna večera: dirljiva i snažna jer se osjeća nagovještaj Isusove smrti, s užasnim predviđanjima izdaje, njegove napuštenosti i žrtve. Isusove su riječi bile pune nježnosti i ljudske topline, usmjerene prema nagovještaju dubine otajstva, kao da su lebdjele između života i smrti.

Ono što je Isus učinio te večeri za svoje učenike i za sve nas kroz čitavu povijest sv. Ivan je sažeo u nekoliko riječi: „Ljubio ih je do kraja“ (Iv 13,1). Za vrijeme jela, vrlo vjerojatno pri kraju večere, Isus ustanovljuje euharistiju. Unaprijed je u sakramentalnom obliku izvršio ono što će sljedećega dana ostvariti na Kalvariji: prinosi i žrtvuje Ocu samoga sebe, svoje tijelo i krv, kao žrtveno janje koje označava novi i konačni Savez između Boga i ljudi, Savez koji će sve osloboditi od ropstva grijehu i smrti. Do toga je trenutka Savez Boga s njegovim narodom predstavljalo janje, čijom su se krvlju premazivali dovratci ulaznih vrata i koje je bilo blagovano na tradicionalnoj pashalnoj gozbi. Sada je žrtveno janje sam Isus. „Uzmite i jedite (...) Uzmite i pijte! Ovo je novi savez u mojoj krvi...“ Istodobno je svojim apostolima i njihovim nasljednicima, biskupima i svećenicima, Isus dao moć obnavljati to spomen slavlje sve do kraja vremena: „Ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19; 1 Kor 2,24). Uz euharistijsko otajstvo koje će trajati sve „dok on ne dođe“ (1 Kor 11,26), Isus je ustanovio i ministerijalno svećeništvo.

Isus nam se daje u euharistiji da bi nas ojačao u našim slabostima, da bi bio s nama u našoj samoći. Euharistija nije nagrada za svece, za savršene, nego u euharistiji se Isus daruje nama slabima, da nas ujedini sa sobom i da nam daruje predokus neba. Ostaje zauvijek s nama stvarno i uistinu prisutan. Isti Isus, koji se nalazio u dvorani Posljednje večere, nalazi se u svetohraništu. One noći učenici su se radovali vidljivoj nazočnosti Isusa, koji se predavao njima i svim ljudima. S tim Isusom susrećemo se i mi ove večeri u euharistijskom otajstvu.

On nas vidi i prepoznaje. Možemo mu govoriti kao što su mu govorili apostoli, pripovijedati mu o svemu što nas oduševljava i brine, zahvaliti mu što je s nama i udružiti se s njim u njegovu velikodušnom predanju iz ljubavi. Isus nas uvijek čeka u svetohraništu.

Euharistija je povlašteno mjesto zajedništva Isusovih učenika, zajedništva svih nas koji činimo Crkvu. Naime, okupljeni oko istoga stola i nahranjeni od jednoga euharistijskoga kruha postajemo ujedinjeni ne samo pojedinačno s Kristom raspetim i uskrsnim, nego i mi međusobno postajemo jedno – postajemo Isusovo otajstveno tijelo.

A Isus ne želi uspostaviti kontakt samo sa svakim od nas pojedinačno, nego nas sve želi privesti u bratsku zajednicu koja ozbiljno shvaća njegov primjer: „Po ovome će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.“ (1 Kor 11,26). Prepoznat će nas kao Kristove učenike prema načinu na koji se ophodimo prema bližnjima. Stupanj našega sjedinjenja s Isusom pokazat će se u našem odnosu, u načinu ophođenja, u spremnosti da služimo bližnjima. „Ovo je zapovijed moja; ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio“ (Iv 15,12). Na taj nam je način Isus poručio da je ljubav put po kojemu ga slijedimo izbliza i koji nam omogućuje da ga prije susretnemo.

„Ova ljubav nije rezervirana samo za važne događaje, ona se nadasve iskazuje u redovitim okolnostima svakodnevnog života“ (usp. GS, 38). Nju pokazujemo na različite načine:: srdačnošću, poštivanjem, riječju podrške, bratskom opomenom kada je potrebna, najobičnijim osmijehom, srdačnošću i dobrim raspoloženjem, malim znacima pažnje, istinskom zabrinutošću za probleme drugih i solidarnošću s njima, malom neprimjetnom pomoći... - sve do potpunog predanja o kojemu govore Isusove riječi: „Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje“ (Iv 15,13).

„Ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19 Isusu na spomen, dakle, ljubimo jedni druge i Isusu na spomen slavimo euharistiju i blagujemo euharistijske darove kruha i vina po kojima postajemo jedno: bližnji, braća i sestre. Neka nam dobri nebeski Otac dadne snage da budemo i ostanemo dobri izvršitelji Isusove oporuke. Amen.